

Згаданий проф. В. Щербаківський сказав: «Хай київські хрести пригадують нам, що Україна має свою вироблену віками форму хреста, якої ми ніколи не повинні забувати» [3, с.183-184].

Список використаної літератури

1. Найбільш вживані форми хреста в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
http://magazine.lds.lviv.ua/articles/1_09/page15.html
2. Лубський В. І. Релігієзнавство: навчальний посібник / В. І. Лубський, В. І. Теремко, М. В. Лубська. – К : Вілбор, 2002. – 432 с.
3. Наша християнська спадщина : Проповіді про обряд з нагоди 1000-ліття хрещення Руси-України. – Львів : Свічадо, 2016. – 232 с.

УДК 159.9

Козак М.– ст. гр. БП-21

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

СЕНСОРНИЙ РОЗВИТОК НЕМОВЛЯТИ

Науковий керівник: к.психол.н, доцент Періг І. М.

Kozak M. M.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

SENSORY DEVELOPMENT BABY

Supervisor: Ph. D. (Psychology) Assoc. Prof. Perig I. M.

Ключові слова: дитина, мама, розвиток
Key words: child, mother, development

У сучасних наукових джерелах з психології за авторством Л. Виготського та Ж. Піаже вказано, що органи чуттів починають функціонувати ще у ембріональний період. Вік немовляти у віковій психології охоплює період з народження до одного року.

Уже на першому місяці життя дитина починає короткочасно розглядати зовнішнє середовище – зосереджує погляд на обличчі мами та на яскравих предметах або джерелі світла, але ще не тягне до них ручки. Проявляє слухове зосередження – прислухається. З'являється реакція затихання: якщо малюк плакав, то, коли до нього звернутися або дістати брязкальце, він заспокоюється на декілька хвилин.

Як стверджував Л. Виготський, з моменту народження потрібно розмовляти з малюком, супроводжуючи розповідь своїми діями. Якщо хочете, щоб малюк чітко побачив обличчя, то потрібно розташуватися на відстані 25-30 см від нього (відстань між обличчям мами та дитини під час годування грудьми).

Протягом другого місяця дитина намагається стежити за предметом, що рухається, але довго не зосереджує на ньому свою увагу. Немовля розглядає яскравий предмет, а також може йому посміхатися.

Для того щоб розвинути зір дитини та зорову зону кори головного мозку потрібно у період неспання носити малюка по кімнаті, показуючи йому яскраві об'єкти (квіти, статуєтки, картини тощо). Також для розвитку зору немовляти можна використати брязкальце. Для цього потрібно розташувати брязкальце навпроти обличчя дитини на відстані 30-50 см і подзвеніти ним. Малюк помітить іграшку. Після цього

потрібно повільно водити нею з одного боку в інший, щоб дитина намагалася стежити за нею. Також можна скористатися іграшкою «мобіль».

З кожним днем малюк все більше розвивається і вже на третьому місяці дитина впізнає близьких людей та усміхається до них. Також немовля відрізняє звуки людського мовлення від інших звуків, може проявляти занепокоєння, якщо чує мовлення, але не бачить того, хто говорить. За Еріком Еріксоном, у період немовляти формується базальна довіра.

На третьому місяці життя у дитини формується комплекс поживлення – це позитивна реакція немовляти на появлення дорослого, особливо на голос матері, її дотики та обличчя.

На цьому етапі добре розмовляти з малюком, то наближаючись, то віддаляючись від його обличчя. Розмова має бути емоційною, з багатою мімікою. Це розвиває соціальність і емоційність дитини. Можна ставити дзеркало навпроти обличчя малюка, коли він лежить на животі. Дітям дуже подобається спілкуватися зі своїм відображенням.

На четвертому місяці малюк уперше починає пізнавати маму серед інших людей. Стежить поглядом за іграшкою, захоплює її рукою, зосереджується на звуках та шукає поглядом іграшку, яка звучить. Протягом цього часу потрібно дати можливість немовляті виконувати більше тактильних рухів ручками, але так, щоб він зміг побачити предмет. Також варто почати грати в хованки. Для цього потрібно закрити своє обличчя руками і запитати: «Де мама?», а потім відкрити обличчя: «Ось мама!». Після цього бажано накинути хусточку на обличчя дитини: «Де Сашенька?» – і відразу зняти хустку: «Ось Сашенька!».

Перевага розвитку сенсорики на п'ятому місяці в тому, що у немовляти виникають перші прояви відмінності своїх і чужих людей, радість за появи іншої дитини. Саме тоді дитина чіпає обличчя та волосся дорослого, відрізняє себе від інших у дзеркалі, оглядається в новому приміщенні, а також спостерігає за предметом, що падає.

Варто запам'ятати, що потрібно називати малюка на ім'я – це допомагає дитині відокремити себе від навколишніх людей і запам'ятати своє ім'я.

На шостому місяці дитина тримає в ручі печиво, зручну пляшечку, а також проявляє емоційне ставлення усмішками (задоволеннями), плачем (незадоволення). Саме в цей період варто спробувати гру: «Долоньки». Спочатку потрібно поплескати в долоні мамі, а потім поплескати руками малюка. Можна супроводжувати вправу веселим віршем «Тосі-тосі».

Уже на сьомому місяці немовля віддає перевагу іграшкам, які видають звуки. Дитина стукає предметами по чомусь твердому, любить розглядати себе в дзеркалі та досліджувати своє тіло. У цьому віці діти люблять стукати різними предметам один об одного. Варто дати дитині 5-6 різних мисок або каструль і велику дерев'яну ложку, яка зіграє роль барабанної палички. Нехай дитина гримить собі на втіху. Гра сприяє розвитку почуття ритму, диференціації слухового сприйняття, логіки (я стукаю – чую звук), формуванню уявлень про властивості різних матеріалів (дитина чує різний звук металевих, дерев'яних, пластмасових «барабанів»). Також для гри можна використати легку скриньку, або коробку з кришкою, що відкидається. Тоді потрібно покласти у неї який-небудь цікавий предмет (ложку, ключі, дрібну іграшку) і погриміти перед малюком. Після цього варто дати дитині трохи часу, щоб самому знайти спосіб відкрити скриньку.

За відповідного виховання немовля у вісім місяців може показувати ручками «до побачення», «тосі-тосі», а також киванням голови показувати згоду «так», заперечення «ні». Саме у цей період можна показати малюкові, як чіпляти мокрі наліпки на стіни ванни, і купання стане веселішим.

На дев'ятому місяці немовля впевнено сидить, розбирає пірамідку, котить м'яч та іграшки на коліщатах, вміє розривати папір. На цьому етапі потрібно навчити малюка розгортати і загорнути предмети в папір.

У десять місяців дитинка наслідує дії дорослих («розмовляє» по телефону, танцює). Також немовля спеціально кидає іграшку та грається водою під час купання.

Можна починати знайомство з малюком за методикою Катерини і Сергія Железньових «Музика з мамою». Потрібно використовувати разом з дитиною прості рухи під музику. Самостійно або з невеликою допомогою мами дитина може робити повороти кистей («ліхтарики»), плескати в долоні, поплескувати себе по животику, піднімати і розгойдувати ручками над головою, нахилияти і повертати голівку, ляскати себе по ніжках. Інколи дитина не відразу включається в танець, а може спостерігати за мамою і упиратися, якщо вона допомагає їй. У такому разі потрібно просто слухати пісеньки і повертатися до рухів через деякий час.

В одинадцять місяців дитина ілюструє жестами, про що йдеться у віршиках, оповіданнях, а також орієнтується в поняттях «можна», «не можна». Якщо дитина не грається деякими іграшками, то коли вона засне потрібно їх сховати. Через декілька тижнів дістати і зробити так, щоб малюк їх знайшов. Швидше за все, вони нову викличуть інтерес, і дитина присвятить їм тривалий час.

У дванадцять місяців немовля виконує дедалі складніші вимоги і прохання, розуміючи їх, шукає сховані іграшки, а також упізнає тварин та знає, як вони говорять. Потрібно залучати дитину до домашніх справ – нехай вона допомагає збирати розкидані іграшки, робить спроби стерти зі столу губкою, подати ложку.

Отже, сенсорика – це поведінка, пов'язана з розвитком органів чуття: зір, слух, нюх, дотик тощо; правильна оцінка інформації, що надходить від органів чуття, і довільне управління ними. На цьому етапі батькам потрібно розвивати сенсоріку, а також хвалити та підбадьорювати малюка для того, щоб дитина виросла розвивалася в умовах збагачених сенсорних стимулів, активного спілкування, довіри до світу та свого близького оточення.

УДК 159.9

Козак М.– ст. гр. БП-21

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

МОРАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ПОШАНИ ДО БОЖОГО ХРАМУ І ДО ДУХОВНИХ ОСІБ

Науковий керівник: д.і.н., професор Стоцький Я. В.

Kozak M. M.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

MORAL-PSYCHOLOGICAL ASPECTS OF ADVISERS TO THE GOD'S TEMPLE AND TO THE SPIRITUAL PERSONS

Supervisor: Stotskyi Ya.V.

Ключові слова: храм, єпископ, духовні особи

Key words: temple, bishop, spiritual persons

Християни перших віків відзначалися великою пошаною до Божого храму. Для них він був святим місцем, призначеним тільки для Божого культу та для зустрічі з